

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 1. De Hebraica editione S. Scripturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

ordo retinentur. Atque hic posterior, sicut naturæ & scopo Interpretationis conformior est, ita communius etiam à Scriptoribus adhiberi soletur, & verò etiam in S. Scripturæ Versionibus plerumque est usurpatus; pro quo melius intelligendo.

Uterius notandum, est Sex potissimum esse linguas, quæ in considerationem specialem apud S. Scripturæ Interpretes veniunt. 1. est pura Hebraica, quia Judæi ante captivitatem Babylonicam sunt usi. 2. Chaldaica pura, quia Chaldæi Asiæ Populi à Chaldæa regione, in qua Babylon civitas illa magna jacebat, nominatim utebantur. 3. Syriaca, quæ Judæi post transmigrationem Babylonicam locuti sunt. 4. Græca. 5. Latina. 6. Vernacula, de quibus omnibus eodem ferè ordine breviter nunc agendum, & quænam cujusque versionis sit auctoritas, ostendendum erit.

§. I

De Hebraica editione S. Scripturæ.

Hæc editio meritò inter reliquas primatum obtinet, eum in ea plerique libri S. Scripturæ ab initio sint scripti, maximè ij, qui in canone Judæorum habentur, nempe Pentateuchus Moysis libri, Iosue, Iudicium, Ruth, Regum, Paralipomenon, Iob, Psalmorum, Proverbiornm, Ecclesiastici, Canticorum, Prophetarum; quibus aliqui etiam extra hunc Canonem librum Estheris ex Veteri, & ex novo Testamento Evangelium S. Matthæi, & Epistolam ad Hebræos addunt. Duæ tamen adhuc de ista editione controversiæ inter Authores existunt, an scilicet omnino interierit, vel serè magna ex parte corrupta sit.

Circa priorem quæstionem duæ sunt sententiæ. Prima est S. Basilij apud Bellarminum to. 1. Contr. gen. 1. l. 2. cap. 1. qui putavit, universam S. Scripturam tempore Captivitatis Babylonicæ periisse, ac deinde ab Esda ex Spiritu Sancti instinctu & magisterio integrè, sicut antea fuerat, fuisse reparatam. Altera communis sententia ipsius Bellarmini & aliorum docet, non fuisse omnino unquam deperditam, sed dispersam duntaxat, atque ad eò ab Esdra ite-

rum collectam, & in unum corpus reductam; imò & in
partibus, quæ Scribarum negligentia depravata fuerant,
studiosè iterum emendatam; quam sententiam Bellarminus,
multorum SS. PP. auctoritate probat, additque vel
ideo etiam probabiliorem esse quòd Esdras post transla-
tionem Babylonicam Chaldaicè aut Syriacè, utpotè
linguâ tunc Iudæis usitata locutus sit, atque adeò si de
novo S. Scripturam dictasset, his potius linguis, quàm He-
braicâ purâ illum dictaturus fuisset.

Circa posteriorem quæstionem tres sunt diversæ opi-
niones; quarum prima Hæreticorum & Iudæorum vel
omnino incorruptam mansisse; quæ tamen sententia ab o-
mnibus Catholicis Scriptoribus ut falsa ex varijs erroribus
qui vel per in curiam Scriptorum, vel per imperitiam lin-
guæ irreperunt, convincitur.

Altera est Jacobi Episcopi Christopolitani qui apud Be-
llarminum docet multa loca S. Scripturæ à Iudæis in odium
fidei Christianæ fuisse depravata, quæ tamen opinio
riter rejicitur à reliquis Catholicis Scriptoribus, eò quòd
incredibilis Iudæorum erga S. Scripturam amor & re-
verentia prudenter judicare non sinat, eos legem suam, pro
quâ milles mori parati sunt, immutare voluisse; alioquin
fanè vel maximè ijs in locis, in quibus de Christo agitur,
eandem vitiaissent; imò ut Bellarminus ait, DEUS
hunc finem Iudæos per totum terrarum orbem dispersit
ut libros legis & Prophetarum circumferrent, & ut inimici
nostri Christianæ veritati testimonium præberent. Te-
stis ergo & verior omnium aliorum sententia; concedit quod
idem aliquot loca saltem quingentis post Christum nam
annis elapsis ab Hebræis fuisse corrupta uti passim Serarius
Salmeron & alij ostendunt, eam tamen mutationem tam
non æstimandam, ut non *moraliter* incorruptus adhuc
textus ille dici queat cum Seraris prol. c. 12. n. 7. ait. in alijs
quibus, saltem exemplaribus vera adhuc germanaque
editio incorrupta reperiatur, atque adeò editio hæc multum
lucem afferre possit S. Scripturæ Interpretibus, licet ali-
quatenus cavendum sit, ne temerè quidquam ex illa editio-
ne contra vulgatam editionem ab Ecclesia approbandam
mutetur.